

Haagse Amerikaspecialist over 400 jaar
banden tussen Nederland en New York

an Willem Post: American Dutchman

Hagenaar Willem Post is in binnen- en buitenland een veelgevraagd media-commentator. Zijn specialiteit is Amerika. In zijn agenda voor 2009 nemen de activiteiten rond de viering van 400 jaar betrekkingen tussen Nederland en New York een belangrijke plaats in. Voor hem hebben Den Haag en New York een grote overeenkomst. “Hagenaars en New Yorkers lijken op elkaar. Zij hebben dezelfde rauwe humor.”

TEKST: VERA DE JONCKHEERE FOTOGRAFIE: ARENDA OOMEN

De locatie die Amerikakenner en historicus Willem Post voorstelt, doet alle recht aan de indrukwekkende 400-jarige relatie met New York. Grand-café De Ooievaer is gevestigd in het grootste atrium ter wereld. In het door de Amerikaanse architect Richard Meier ontworpen stadhuis aan het Spui. Willem Post staat aan het hoofd van het Hospitality Centre van de XPat desk Den Haag, dat in een andere hoek van het Atrium kantoor houdt. Zijn carrière oogt even robuust als hijzelf. Post is senior fellow bij Clingendael, het Nederlands instituut voor internationale betrekkingen. Hij is columnist voor het Financieel Dagblad en sinds 1985 veelgevraagd mediacommentator in binnen- en buitenland. Amerika is zijn thema. Zijn zevende boek, *Obamawereld*, is al in derde druk. Post scha-

kelt zijn druk opspelende BlackBerry uit en bestelt koffie. Met een zoetje.

Perfect match

“In 1609 voer schipper Henry Hudson Manhattan binnen met het VOC-schip de Halve Maen,” begint hij zijn betoog. “De herdenking wordt absoluut ook een Haagse aangelegenheid, maar het is terecht dat Amsterdam centraal staat. New York en Den Haag vormen een hechte eenheid; New York is de politieke hoofdstad van de Verenigde Naties en Den Haag de juridische. De stichtingsakte van Manhattan, die dit jaar in New York wordt tentoongesteld, ligt normaal in het Nationaal Archief in Den Haag. De stad roept middelbare scholieren op ideeën aan te dragen voor een betere wereld. In september brengen de bedenkers van de origineelste bijdragen een

Haagse Amerikaspecialist
Willem Post brengt VS dichtbij.

bezoek aan VN-instellingen in New York, zoals het hoofdkantoor, de Nederlandse vertegenwoordiging en de VN-school. In mei organiseren Den Haag en Instituut Clingendael een VN-conferentie, samen met de Roosevelt Academy in Middelburg. Nederlandse jongeren worden in contact gebracht met een gezelschap van internationale gasten, onder wie mijn goede kennis uit Washington, Harriet Fulbright, weduwe van de senator uit Arkansas die het Fulbright uitwisselingsprogramma startte om begrip en verbroedering te stimuleren.

In september volgt een grote expositie in New York over het 400-jarig bestaan van de stad en haar even oude betrekkingen met Nederland.” Dan onderbreekt hij de opsomming en zegt: “New Yorkers en Hagenaars lijken op elkaar. Ze hebben dezelfde rauwe humor, zijn altijd wat direct, op het brutale af.”

Rising skyline

“Iedereen in New York kent Den Haag, secretaris-generaal Ban Ki-moon en zijn VN-mensen zijn hier vaak. Andersom geldt hetzelfde. Kroonprins Willem Alexander, Prinses Máxima en Prinses Margriet en Pieter en hun kinderen bezoeken regelmatig het Peter Stuyvesant Bal. The Daughters of Holland Dames - New Yorkse dames die afstammen van de eerste generaties kolonisten - zijn verzot op ons koninklijk huis.

Den Haag heeft zich de afgelopen twintig jaar kosmopolitisch ontwikkeld; er is flink geschud aan wat ooit een bedaagde ambtenarenstad was. Dankzij mensen als de burgemeesters Deetman en Van Aartsen en de wethouders Huffnagel en Kool bezit Den Haag intussen grote wervingskracht voor bezoekers en ondernemingen. Internationale instituten en bedrijven vinden de kleinschaligheid en veiligheid van onze wereldstad met zijn fraaie woonbuurten hoogst aantrekkelijk. Vanuit het centrum met de fiets of auto binnen een kwartier aan zee! De voormalige visafslag in Scheveningen heeft horecagelegenheden die de vergelijking met de trendy restaurants in het gewilde New Yorks Meatpacking District aankunnen.

De luisterrijke plek waar wij nu zitten, was dertig jaar geleden, op zijn Haags, een gribus zootje. Nu een bezienswaardigheid van jewelste. Wanneer ik de Haagse rising skyline bekijk

- bij voorkeur vanuit de Korte Koediefstraat - heb ik één van 's werelds mooiste doorkijkjes. Om over het Binnenhof, met zijn fraaie oudbouw coulisselandschap, maar te zwijgen.”

Bui boven Bush

Een jaar voor de presidentsverkiezingen van 2000 was Willem Post de enige Nederlandse mediacommentator die een reusachtige bui boven Bush zag hangen.

“Ik reis veel door Amerika, spreek er de meest uiteenlopende mensen. Een democratisch senator in Texas waarschuwde in 1999: ‘Zodra het speech writers’ papiertje voor George W.’s neus wordt weggehaald, raakt de hele wereld in problemen’. In Netwerk en Een Vandaag heb ik regelmatig betoogd dat de man niet buiten strakke regie kan. Andere commentatoren als Charles Groenhuijsen en Bart-Jan Spruyt reageerden met: ‘Bush is niet dom’. Natuurlijk ben je niet dom met een Harvard business degree – Wim Kan zou hem een ‘zeer bekwame

“New York en Den Haag vormen een hechte eenheid. New York is de politieke hoofdstad van de Verenigde Naties en Den Haag de juridische”

man’ genoemd hebben - en George W. is leuk bij een barbecue of in de vipbox bij honkballen, maar de President van de Verenigde Staten bekleedt wel het politiek machtigste ambt ter wereld. Links en rechts Amerika zijn het erover eens dat Bush op vrijwel ieder dossier heeft gefaald.”

Hoop

“Barack Obama ziet zich als 44e president geplaatst voor beangstigende problemen. De werkloosheid ligt met 7,5% weliswaar nog ruim onder de 30% van 1933, maar het land is in twee oorlogen verwickeld, de aandelenmarkt en het bankstelsel zijn in elkaar gedonderd en de huizenmarkt is in sommige delen van de VS met ruim een kwart gekelderd. Van Obama worden een statuus, visie en daadkracht verwacht als van Abraham Lincoln, die

tijdens de Burgeroorlog de staten bijeen wist te houden en de slavernij afschafte. Of als van president Franklin D. Roosevelt die tijdens de Grote Depressie de gedenkwaardige woorden sprak: ‘The only thing to fear, is fear itself.’ Een jaar geleden dacht ik nog dat Hillary Clinton met haar ervaring en deskundigheid meer de aangewezen ‘man’ zou zijn dan de onervaren dokter-dominee Obama. Maar wat is Barack gegroeid; om Lincoln te citeren; he has risen to the occasion. In honderden speeches en 38 debatten heeft hij zich overtuigend gemanifesteerd. Ik was in New Hampshire bij zijn eerste echte voorverkiezingsrede, volgde zijn Berlijnrede via het scherm en bewonderde zijn moed om zichzelf een global citizen te noemen. Amerika was onder Bush even heel ver weg, maar komt dank zij Obama snel dichterbij. Vooral de inwoners van New York snakken

“In New York staat het beeld van Nederland als zelfbewuste, tolerante natie onaangestast overeind. Definitely the Dutch”

naar aansluiting met Europa. Als VN-stad is Den Haag een zeer toegankelijke entree. Tijdens zijn overwinningstoespraak in Chicago - 4 november 2008, kippenvel en tranen van ontroering wereldwijd - belandde ik op de eerste rij, vóór 200.000 mensen die allen hun charismatische President-elect wilden omhelzen. Obama was zich bewust van het gedrang en greep zeer beheerst in. Ja, hij beschikt over de ware presidentiële allure om Amerika's nood te lenigen.”

Bilateraal

Post ziet veel overeenkomsten tussen Nederland en de VS. “Er bestaat een enorme aantrekkingskracht tussen onze landen en een zekere complementariteit. Nederlands kracht ligt in tolerantie, wij zijn niet zo van de regeltes en dat komt creativiteit en productiviteit merkbaar ten goede. In de VS is alles law. Als ik een chauffeur vraag een shortcut te maken, belt hij eerst zijn baas om toestemming te vragen. Nederland kan enerzijds veel leren van het uiterst correcte Amerikaanse gedrag in publieke ruimtes, terwijl de Amerikaanse samenleving aan de andere kant weer zo hard is dat het socialere Holland-model er veel goed zou kunnen doen. Het in de VS doorgeslagen

kapitalisme dat mensen ertoe brengt twaalf, dertien creditcards te hebben, getuigt paradoxaal genoeg van hetzelfde optimisme dat de VS er ook weer bovenop zal helpen. Zelfs nu overheerst de gedachte: The problems look overwhelming, but if we stick together, we can do it.

Dertien jaar geleden deed ik voor een uitzending van Netwerk onderzoek naar de Nederlandse invloeden in New York. Tussen enorme bergen papier ontdekte ik dr. Charles Gehring, een Duits-Amerikaans hoogleraar die al dertig jaar oude archieven vertaalde en werkelijk álles over onze bilaterale betrekkingen wist. ‘De Amerikaanse schoolboeken moeten worden herschreven’, zei hij. ‘De veelgeprezen tolerantie en godsdienstvrijheid in New York en grootstedelijk Amerika, onze Amerikaanse democratie hebben we niet te danken aan de Britten, maar aan de Nederlanders. Zij legden de fundamenten voor de Amerikaanse culturele diversiteit. Definitely the Dutch.’ Zijn bevindingen klonken mij vanzelfsprekend als muziek in de oren.”

Mozaïek samenleving

Vijf jaar geleden schreef de directeur van het John Adams Institute, Russell Shorto, met het

materiaal van professor Gehring een boek voor Amerikanen over de Nederlandse grondvesten van New York. Dit is in vertaling verschenen als ‘Nieuw Amsterdam: Eiland in het hart van de wereld’. Het beeld van Nederland als zelfbewuste, tolerante natie mag in onze contreien dan enigermate op de tocht staan; in New York staat het volgens Russell onaangestast overeind.”

Willem Post vindt Amerika met zijn Chinatowns, Little Italy's en vele andere geo-specifieke wijken geen melting-pot. “Het is een mozaïek samenleving, rijk geschakeerd aan kleur, cultuur, etniciteit en religie. Desondanks of juist daardoor blijft het land overeind; onder één president, één volkslied, één munt en één grondwet waarop iedere Amerikaan - jong en oud - trots is. We, the people!

Ongelooflijk veerkrachtig en innovatief. De beste universiteiten ter wereld zijn nog altijd Harvard, MIT, North Eastern University Chicago en UCLA. Ik ben dol op de dynamiek en vitaliteit van de Amerikanen en hun onwrikbare geloof dat alles mogelijk is in hun United States of America. Dat het land je voortdurend op het verkeerde been zet, vind ik des te interessanter.”

Thuis

“Zelf groeide ik ook op in een gemêleerde buurt, al is die niet te vergelijken met Amerika. We woonden aan de Erasmusweg 1345, met een paradijselijk grote tuin. De hoofdonderwijzer, arbeider, ambtenaar, fabrieksdirecteur en machinist (mijn vader) leefden daar in harmonie met elkaar. Yes, we can... Ook al vinden Amerikaanse vrienden mij een American Dutchman, één van de leukste dingen vind ik nog altijd om in een strandtent op Scheveningen of Kijkduin de zon onder te zien gaan. Ik heb drie favoriete steden. Washington voor mijn rustige kant, New York voor mijn drukke kant. En Den Haag, Kraaijenstein, voor alles. Ik woon er niet voor niets al jaren!”